

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 2013.11.15..
COM(2013) 902 final

2013/0393 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ATZINUMS

par Spānijas ekonomiskās partnerības programmu

Priekšlikums

PADOMES ATZINUMS

par Spānijas ekonomiskās partnerības programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs¹ un jo īpaši tās 9. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- 1) Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) mērķis ir nodrošināt budžeta disciplīnu visā Savienībā, un tajā ir noteikta sistēma pārmērīga valsts budžeta deficīta nepieļaušanai un novēršanai. Tā pamatā ir mērķis izmantot stabilu valsts finanšu sistēmu kā līdzekli, lai stiprinātu nosacījumus cenu stabilitātei un finanšu stabilitātē balstītai spēcīgai ilgtspējīgai izaugsmei, tādējādi atbalstot Savienības mērķu sasniegšanu ilgtspējīgas izaugsmes un darbavietu jomā.
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulā (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs ir paredzēti noteikumi, lai pastiprināti uzraudzītu budžeta politiku eurozonā un lai nodrošinātu, ka valstu budžeti atbilst ekonomikas politikas norādēm, kas sniegtas saistībā ar SIP un Eiropas pusgadu. Tā kā ar budžeta pasākumiem vien var nepietikt, lai nodrošinātu noturīgu pārmērīga budžeta deficīta korekciju, var būt nepieciešami papildu politikas pasākumi un strukturālas reformas.
- 3) Regulas (ES) Nr. 473/2013 9. pantā ir noteikta kārtība attiecībā uz ekonomiskās partnerības programmām, kas jāiesniedz eurozonas dalībvalstīm, uz kurām attiecas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Ekonomiskās partnerības programmā izklāsta plānu ar pasākumiem, kas veicina pārmērīgā budžeta deficīta efektīvu un noturīgu novēršanu, jo īpaši precizējot galvenās strukturālās reformas fiskālajā jomā, tostarp attiecībā uz nodokļu, pensiju un veselības aprūpes sistēmām un budžeta struktūrām, kam ir būtiska nozīme pārmērīgā budžeta deficīta noturīgā novēršanā.
- 4) Padome 2009. gada 27. aprīlī saskaņā ar Līguma 104. panta 6. punktu pieņēma lēmumu, ar ko Spānijai piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. 2013. gada 21. jūnijā Padome saskaņā ar 126. panta 7. punktu pieņēma pārskatītu

¹ OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.

ieteikumu saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kura bija sāka pirms Regulas (ES) Nr. 473/2013 stāšanās spēkā.

- 5) 2013. gada 1. oktobrī, tātad ievērojot Regulas (ES) Nr. 473/2013 9. panta 3. punktā un 17. panta 2. punktā noteikto termiņu, Spānija Komisijai un Padomei iesniedza ekonomiskās partnerības programmu, kurā jo īpaši aprakstītas strukturālās reformas fiskālajā jomā ar mērķi nodrošināt pārmērīgā budžeta deficīta efektīvu un noturīgu novēršanu. Ekonomiskās partnerības programmā ir ietverti pasākumi, kas vērsti uz to, lai īstenotu konkrētai valstij adresētos ieteikumus (KVAI), ko Padome Spānijai nosūtīja 9. jūlijā. Ieteikumi ir sagrupēti pa šādiem mērķiem: i) nodrošināt diferencētas un izaugsmi veicinošas fiskālās korekcijas (1. un 2. KVAI); ii) atjaunot ekonomikas kreditēšanu (3. KVAI); iii) apkarot bezdarbu un krīzes sociālās sekas (4., 5. un 6. KVAI); iv) veicināt konkurētspēju un izaugsmi (7. un 8. KVAI) un v) modernizēt valsts pārvaldi (9. KVAI).
- 6) Spānijas ieplānotie strukturālie pasākumi fiskālajā jomā ir šādi: i) stingri uzraudzīt budžeta dinamiku reģionu un vietējā līmenī; ii) izveidot neatkarīgu fiskālo institūciju; iii) samazināt izdevumus veselības aprūpei un valsts pārvaldei; iv) novērst publiskā sektora komerciālos parādus; v) samazināt publiskā sektora izdevumu un ieņēmumu cenu inerci; vi) nodrošināt pensiju ilgtspēju; vii) vienkāršot Spānijas nodokļu sistēmu un stiprināt tās efektivitāti; viii) apkarot ēnu ekonomiku un ix) palielināt valsts pārvaldes efektivitāti. Ja šie pasākumi tiks faktiski īstenoti, paredzams, ka tie veicinās Spānijas pārmērīgā budžeta deficīta noturīgu novēršanu.
- 7) Spānijas ekonomiskās partnerības programmā arī sniegts pārskats par gūtajiem panākumiem reģionu finanšu uzlabošanā saskaņā ar Budžeta stabilitātes konstitucionālo likumu (BSKL), Reģionu likviditātes fondu un Piegādātāju maksājumu shēmu. Tomēr tajā nav apsvērta papildu rīcība, kā veicināt BSKL paredzēto preventīvo un korigējošo pasākumu stingru un pārredzamu izpildi, tostarp, piemēram, laikus publiskojot ceturkšņa novērtējuma ziņojumus par reģionu ekonomikas un finanšu plāniem (EFP) un iemeslus, kāpēc noteikumus neizpildījušajiem subjektiem attiecīgi piemērotas vai nav piemērotas sankcijas.
- 8) Neatkarīgas fiskālās institūcijas izveidei saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 473/2013 prasībām vajadzētu veicināt Spānijas publisko finanšu pastiprinātu uzraudzību un noviržu no budžeta mērķiem ātru atklāšanu. Neatkarīgā fiskālā institūcija arī sniegs konsultācijas saistībā ar BSKL paredzēto preventīvo, korigējošo un izpildes pasākumu piemērošanu, kā arī reģionu fiskālo mērķu noteikšanu. Tomēr būtu jāpadara stingrāki daži pašreizējā projektā iekļautie institucionālie noteikumi, lai nodrošinātu padomes funkcionālo un darbības neatkarību, īpaši saistībā ar priekšsēdētāja salīdzinoši īso pilnvaru termiņu.
- 9) Kaut arī ekonomiskās partnerības programmā nav ietverti plāni par galveno izdevumu pozīciju vispusīgu un sistemātisku pārskatīšanu, ko līdz 2014. gada martam ieteikts veikt KVAI, pasākumi, lai racionalizētu izdevumus veselības aprūpes, nodarbinātības politikas (skatīt arī 14. apsvērumu par nodokļu nemaksāšanas apkarošanu) un valsts pārvaldes jomā, sniedz informāciju par dažām no galvenajām izdevumu pozīcijām. Veselības aizsardzības izdevumu jomā publisko līdzekļu efektīvāku izmantojumu varētu veicināt pakalpojumu klāsta un farmācijas produktu atsaucēs cenu pārskatīšana un veselības aizsardzības preču centralizētas iepirkuma platformas izveide. Valsts pārvaldes jomā gaidāms, ka reformas triju gadu periodā radīs ietaupījumus, ko noteiks vispārējs efektivitātes palielinājums, jo īpaši likvidējot administratīvās struktūras, kas

pārklājas, racionalizējot administratīvās izmaksas un tā dēvēto “institucionālo” administrāciju, kā arī reformējot vietējās struktūras. Lai paredzētie ietaupījumi īstenotos, būs nepieciešama strikta šo pasākumu uzraudzība un izpilde. Vidējā termiņā efektivitātes uzlabojumu nodrošināšanai ir būtiska arī reģionu atbildība par valsts pārvaldes reformu.

- 10) Pašlaik notiekošās BSKL pārskatīšanas mērķis ir stiprināt Finanšu ministrijas uzraudzības pilnvaras attiecībā uz naudas līdzekļu un nokavēto maksājumu situāciju visos vispārējās valdības līmeņos. Mērķis ir novērst publiskā sektora nokavētos maksājumus attiecībā uz komerciālajiem parādiem un izvairīties no tā, ka komerciālo parādu uzkrāšanās apdraud jebkuras valsts pārvaldes iestādes finanšu ilgtspēju. Tādējādi ar likumprojektu tiek stiprināta visu vispārējās valdības apakšsektoru fiskālā disciplīna.
- 11) Indeksācijas nepiemērošanas likumprojekta mērķis ir pārtraukt indeksācijas shēmu piemērošanu administratīvi noteiktajām cenām un maksām. No likuma piemērošanas jomas ir izslēgti esošie mehānismi attiecībā uz kolektīvajām sarunām, finanšu nozares instrumentiem un pensijām (uz pensiju shēmām attiecas atsevišķa reforma, skatīt turpmāk). Pēc tā stāšanās spēkā šis likums noteikti radīs zināmus fiskālos ietaupījumus, līdztekus palīdzot mazināt sekundāro ietekmi uz cenām un veicinot pirktpspēju un konkurētspēju.
- 12) Nesen veiktās un plānotās izmaiņas pensiju sistēmā ir ievērojamas. Ierosinātais regulējums par ilgtspējas koeficientu un jaunu pensiju indeksācijas formulu kopā ar martā pieņemto reformu priekšlaicīgas pensionēšanās jomā ir būtiski soļi, kas palīdzētu veicināt publisko finanšu ilgtspēju un iegrozot strauji augošos pensiju izdevumus.
- 13) Attiecībā uz nodokļu sistēmas sistemātisku pārskatīšanu (2. KVAI) ekonomiskās partnerības programmā ir minēts, ka 2014. gada februārī tiks sniegti ekspertu grupas secinājumi, kurus pēc tam izvērtēs valdība. Dokumentā arī aprakstīti pasākumi (piemēram, jauns nodoklis fluorīdu gāzēm) saistībā ar ieteikumu veikt papildu pasākumus dabas resursu nodokļu jomā.
- 14) Ekonomiskās partnerības programmā minēti arī pasākumi nodokļu nemaksāšanas un nedeklarētā darba apkarošanai, tostarp gada plāns par nodokļu un muitas pārbaudēm, ko paredzēts pieņemt 2014. gada sākumā, kā arī tiks turpināts īstenot plānu krāpšanas apkarošanai nodarbinātības un sociālā nodrošinājuma jomā. Paredzams, ka šie pasākumi ienesīs papildu ieņēmumus, tādējādi veicinot fiskālo konsolidāciju.
- 15) Liela uzmanība ekonomiskās partnerības programmā ir pievērsta darba tirgus jautājumiem, tostarp 2012. gada darba tirgus reformas izvērtējumam, aktīvās darba tirgus politikas pašreizējām reformām, Jauniešu uzņēmējdarbības un nodarbinātības stratēģijas īstenošanai un valsts un privātā sektora partnerību ieviešanai darbā iekārtošanas pakalpojumu jomā. Tomēr, izņemot sadarbību ar privātajām nodarbinātības aģentūrām, nav konkrētu plānu par valsts nodarbinātības pakalpojumu turpmāko modernizāciju. Turklāt pēc 2012. gada darba tirgus reformas izvērtēšanas ekonomiskās partnerības programmā nav paredzēti pasākumi, ar kuriem turpinātu stiprināt šo reformu. Neraugoties uz to, šķiet, ka reforma ir veicinājusi uzņēmumu iekšējo elastību un mērenību algu ziņā, kas tādējādi iegrozīja (ja abstrahējas no citiem apstākļiem) nodarbinātības mazināšanos.

- 16) Produktu un pakalpojumu tirgu reformas arī ir uz pareizā ceļa. Ekonomiskās partnerības programmā ir sniegta informācija par tādiem pasākumiem kā likumprojekts par tirgus garantiju vienotību, likumprojekts par profesionālajiem pakalpojumiem un uzņēmējdarbības likums. Turklāt ekonomiskās partnerības programmā ir izcelti pasākumi, kas vērsti uz elektroenerģijas tarifu radītā iztrūkuma samazināšanu. Šī reforma, kuras īstenošana vēl jāpabeidz, varētu palīdzēt ierobežot elektroenerģijas tarifu radīto parādu uzkrāšanos un ar to saistīto negatīvo ietekmi uz publiskajām finansēm,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

Spānijas ekonomiskās partnerības programmā, kura Komisijai un Padomei iesniegta 2013. gada 1. oktobrī, ir ietverts visumā atbilstīgs strukturālo reformu kopums fiskālajā jomā, kas sekmētu pārmērīgā budžeta deficīta efektīvu un noturīgu novēršanu. Ekonomiskās partnerības programma saskan ar 2013. gada valsts reformu programmā un stabilitātes programmā ietvērto fiskālo un citu strukturālo reformu plānu un grafiku, un dažos aspektos ar to ir precizēts pasākumu saturs un to paredzamais īstenošanas grafiks. Tomēr attiecībā uz dažiem Padomes ieteikumiem līdz šim ir tikai daļēji noteikti konkrēti pasākumi. Tas attiecas, piemēram, uz galveno izdevumu pozīciju sistemātisku pārskatīšanu nolūkā palielināt publisko izdevumu efektivitāti (1. KVAI). Turklāt attiecībā uz nodokļu sistēmas pārskatīšanu (2. KVAI) ekonomiskās partnerības programmā galvenokārt likts uzsvars uz nodokļu ekspertu grupas secinājumiem, kurus plānots sniegt 2014. gada februārī. Vairumā gadījumu reformas vēl ir jāpieņem un/vai jāpanāk to pilnīga īstenošana – ātra un pilnīga īstenošana ir ekonomiskās partnerības programmas izdošanās stūrakmens. Komisija un Padome reformu īstenošanu uzraudzīs Eiropas pusgada ietvaros.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*